

Conventia de la Aarhus, din 25 iunie 1998, privind accesul la informatie, participarea publicului la luarea deciziei si accesul la justitie in probleme de mediu

Partile la prezenta conventie,

reamintind principiul 1 al Declaratiei de la Stockholm asupra mediului uman,

reamintind, de asemenea, principiul 10 al Declaratiei de la Rio privind mediul si dezvoltarea,

reamintind, in continuare, rezolutiile Adunarii Generale nr. 37/7 din 28 octombrie 1982 privind Carta Mondiala pentru Natura si nr. 45/94 din 14 decembrie 1990 privind necesitatea de a asigura un mediu sanatos pentru bunastarea indivizilor,

reamintind, de asemenea, Carta Europeana privind Mediul si Sanatatea, adoptata de prima Conferinta privind mediul si sanatatea a Organizatiei Mondiale a Sanatatii la Frankfurt pe Main la 8 decembrie 1989,

afirmand necesitatea de a proteja, de a conserva si de a imbunatati starea mediului si de a asigura dezvoltarea durabila si protectia mediului,

recunoscand ca protectia adecvata a mediului este esentiala pentru bunastarea umana si exercitarea drepturilor fundamentale ale omului, incluzand insusi dreptul la viata,

recunoscand, de asemenea, ca orice persoana are dreptul sa traiasca intr-un mediu adecvat sanatatii si bunastarii sale si ca are sarcina, atat la nivel individual, cat si in asociere cu altii, sa protejeze si sa imbunatateasca mediul in beneficiul generatiilor prezente si viitoare si sa respecte prezenta indatorire,

considerand ca pentru a fi capabili sa mentina acest drept si sa respecte prezenta sarcina cetatenii trebuie sa aiba acces la informatie, sa fie indreptatiti de a participa la luarea deciziei si sa poata avea acces la justitie in probleme de mediu si recunoscand in aceasta privinta ca cetatenii pot avea nevoie de asistenta pentru a-si exercita dreptul,

recunoscand ca in domeniul mediului un acces mai bun la informatie si participarea publicului la luarea deciziei imbunatatesc calitatea si implementarea deciziilor, contribuie la constientizarea publicului asupra problemelor de mediu, ofera acestuia posibilitatea de a-si arata preocuparile si dau prilejul autoritatilor publice sa tina seama de asemenea preocupari, tintind spre o mai buna constientizare a luarii deciziilor si spre transparenta in acest domeniu, precum si spre intarirea sprijinului publicului pentru deciziile care privesc mediul inconjurator,

recunoscand importanta transparentei in toate ramurile executivului si invitand autoritatile legislative sa implementeze principiile acestei conventii in procedurile lor,

recunoscand ca publicul trebuie sa fie constient de procedurile privind participarea la procesul luarii deciziilor cu implicatii asupra mediului, sa aiba acces liber la aceste proceduri si sa stie cum sa le foloseasca,

recunoscand, de asemenea, importanta rolului pe care il pot juca in domeniul protectiei mediului cetatenii, organizatiile neguvernamentale si sectorul privat, dorind sa promoveze educatia ecologica pentru o mai profunda intelegere a mediului si dezvoltarii durabile si sa incurajeze constientizarea publicului si participarea acestuia la luarea deciziilor care afecteaza mediul si dezvoltarea durabila,

notand in acest context importanta utilizarii mass-media, a sistemelor electronice sau a altor forme viitoare de comunicare,

recunoscand importanta deplinei integrari a consideratiilor de mediu in luarea deciziilor la nivel guvernamental si necesitatea ca autoritatile publice sa detina informatii exacte, corecte si actuale privind mediul inconjurator,

recunoscand ca autoritatile publice detin informatii privind mediul, care sunt de interes public, preocupate de faptul ca mecanismele juridice eficiente trebuie sa fie accesibile publicului, inclusiv organizatiilor, astfel incat interesele legitime sa fie protejate si legea sa fie aplicata,

observand importanta furnizarii unei informatii adecvate catre utilizatori pentru ca acestia sa fie capabili sa aleaga solutii cat mai bune,

recunoscand preocuparea publicului privind evacuarea deliberata in mediu a organismelor modificate genetic si necesitatea cresterii transparentei si angajarii participarii publice la luarea deciziei in acest domeniu,

convinse ca implementarea acestei conventii va contribui la intarirea democratiei in regiunea Comisiei Economice pentru Europa (CEE),

constiente de rolul jucat in aceasta privinta de catre CEE si reamintind, intre altele, liniile directoare ale CEE privind accesul la informatia de mediu si participarea publicului la luarea deciziilor referitoare la mediul inconjurator, aprobate in Declaratia ministeriala adoptata la cea de-a treia Conferinta ministeriala "Mediu pentru Europa" (25 octombrie 1995, Sofia, Bulgaria),

tinand seama de prevederile pertinente ale Conventiei privind evaluarea impactului asupra mediului in context transfrontier, incheiata la Espoo, Finlanda, la 25 februarie 1991, ale Conventiei asupra efectelor transfrontaliere ale accidentelor industriale si ale Conventiei privind protectia si utilizarea cursurilor de apa transfrontiera si a lacurilor internationale, ambele incheiate la Helsinki la 17 martie 1992, si ale altor conventii regionale,

constiente de faptul ca adoptarea acestei conventii va contribui la intarirea pe viitor a procesului "Mediul pentru Europa" si a rezultatelor celei de-a patra Conferinte ministeriale de la Aarhus, Danemarca, din iunie 1998, **au convenit urmatoarele:**

ARTICOLUL 1

Obiective

Pentru a contribui la protejarea drepturilor oricarei persoane din generatiile actuale si viitoare de a trai intr-un mediu adecvat sanatatii si bunastarii sale, fiecare parte va garanta drepturile privind accesul la informatie, participarea publicului la luarea deciziei si accesul la justitie in probleme de mediu, conform prevederilor prezentei conventii.

ARTICOLUL 2

Definitii In sensul prezentei conventii:

1. parte inseamna, in cazul in care textul nu prevede altfel, o parte contractanta la prezenta conventie;
2. autoritate publica inseamna:
 - a) guvern la nivel national, regional sau la alt nivel;
 - b) persoane fizice sau juridice care indeplinesc functii administrative publice conform legislatiei nationale, inclusiv sarcini specifice, activitati sau servicii in legatura cu mediul;
 - c) orice alta persoana fizica sau juridica avand responsabilitati ori functii publice sau care asigura servicii publice in legatura cu mediul sub controlul unui organism sau al unei persoane care se inscrie in prevederile subpunctelor a) sau b) ale prezentului articol;
 - d) institutiile oricarei organizatii de integrare economica regionala la care se face referire in art. 17 si care este parte la prezenta conventie. Prezenta definitie nu include organisme sau institutii care actioneaza ca autoritate judecatoreasca sau legislativa;
3. informatie de mediu inseamna orice informatie scrisa, vizuala, audio, electronica sau sub orice forma materiala, privind:
 - a) starea elementelor de mediu, cum ar fi aerul si atmosfera, apa, solul, pamantul, peisajul si zonele naturale, diversitatea biologica si componentele sale, inclusiv organismele modificate genetic si

interactiunea dintre aceste elemente;

b) factori, cum ar fi: substantele, energia, zgomotul si radiatia si activitatile ori masurile, inclusiv masurile administrative, acordurile de mediu, politicile, legislatia, planurile si programele care afecteaza sau pot afecta elementele de mediu amintite la subpunctul a), analizele cost-beneficiu sau alte analize si prognoze economice folosite in luarea deciziei de mediu;

c) starea sanatatii si sigurantei umane, conditiile de viata umana, zonele culturale si constructiile si modul in care acestea sunt sau pot fi afectate de starea elementelor de mediu ori de factorii, activitatile sau masurile cuprinse in subpunctul b);

4. public inseamna una sau mai multe persoane fizice sau juridice si, in concordanta cu legislatia sau cu practica nationala, asociatiile, organizatiile sau grupurile acestora;

5. public interesat inseamna publicul afectat sau care poate fi afectat ori care are un interes in deciziile de mediu; in scopul acestei definitii organizatiile neguvernamentale care promoveaza protectia mediului si indeplinesc cerintele legii nationale vor fi considerate ca avand un interes.

ARTICOLUL 3

Prevederi generale

1. Fiecare parte va lua masurile legislative necesare si va adopta reglementari si alte masuri, inclusiv pentru realizarea compatibilitatii dintre prevederile care pun in aplicare accesul la informatie, participarea publicului si accesul la justitie din cadrul acestei conventii, precum si masuri pentru intrarea sa in vigoare, pentru a stabili si a mentine un cadru transparent si consistent de aplicare a prevederilor conventiei.

2. Fiecare parte se va stradui sa asigure ca oficialitatile si autoritatile sa asiste si sa indrume publicul in scopul asigurarii accesului la informatie, in vederea facilitarii participarii sale la luarea deciziei si a accesului la justitie in probleme de mediu.

3. Fiecare parte va promova educatia ecologica si constientizarea publicului in problemele de mediu, in special modalitatile de acces la informatie, participarea la luarea deciziei si accesul la justitie in probleme de mediu.

4. Fiecare parte va asigura recunoasterea si sustinerea asociatiilor, organizatiilor sau a grupurilor care promoveaza protectia mediului si va asigura conformarea sistemului de drept national cu aceasta obligatie.

5. Prevederile prezentei conventii nu vor afecta dreptul unei parti de a mentine sau de a introduce masuri care sa asigure un acces mai larg la informatie, o participare publica mai intensa la luarea deciziei si un acces mai larg la justitie in probleme de mediu, altele decat cele cerute de prezenta conventie.

6. Prezenta conventie nu va cere nici o derogare de la drepturile existente privind accesul la informatie, participarea publicului la luarea deciziei si accesul la justitie in probleme de mediu.

7. Fiecare parte va promova aplicarea principiilor acestei conventii in cadrul proceselor decizionale privind mediul la nivel international si in cadrul activitatii organizatiilor internationale in probleme legate de mediu.

8. Fiecare parte va asigura ca persoanele care isi exercita drepturile conform prevederilor prezentei conventii sa nu fie penalizate, persecutate sau hartuite in vreun fel pentru implicarea lor. Prezenta prevedere nu va afecta posibilitatile instantelor nationale de a percepe taxe rezonabile pentru actiunile judiciare.

9. In sfera de aplicare a prevederilor relevante ale prezentei conventii publicul va avea acces la informatii, va avea posibilitatea sa participe la luarea deciziilor si va avea acces la justitie in problemele de mediu, fara nici o discriminare bazata pe cetatenie, nationalitate sau domiciliu, iar in cazul persoanelor juridice, fara discriminare bazata pe locul in care sunt inregistrate sau in care se afla centrul efectiv al activitatilor lor.

ARTICOLUL 4

Accesul la informatia de mediu

1. Fiecare parte va asigura ca autoritatile publice, in conditiile urmatoarelor puncte ale acestui articol, ca raspuns la o cerere de informatie pe probleme de mediu, sa puna aceasta informatie la dispozitie publicului, respectand prevederile legislatiei nationale, inclusiv in cazul in care sunt cerute copii de pe documentatia continand sau cuprinzand informatia respectiva, avand in vedere subpunctul b) al prezentului articol:

a) fara a fi necesara declararea interesului;

b) sub forma ceruta, in afara situatiilor in care: (i) este mai rezonabil pentru autoritatea publica sa ofere informatia ceruta sub alta forma, caz in care trebuie aratate motivele pentru care poate fi facuta disponibila in acea forma; sau

(ii) informatia este deja disponibila publicului sub alta forma.

2. Informatia de mediu asupra careia se face referire la pct. 1 al acestui articol va fi facuta disponibila in cel mai scurt timp si cel mai tarziu la o luna dupa ce cererea a fost inaintata, in afara cazului in care volumul si complexitatea informatiei justifica prelungirea acestei perioade pana la doua luni de la data solicitarii. Solicitantul trebuie sa fie informat despre orice prelungire si despre motivele acesteia.

3. O solicitare de informatie de mediu poate fi refuzata daca:

a) autoritatea publica careia ii este adresata solicitarea nu detine informatia respectiva;

b) cererea este vizibil nerezonabila sau este formulata intr-o maniera prea generala; ori

c) cererea se refera la documente in curs de elaborare sau priveste sistemul de comunicatii interne al autoritatilor publice, in cazul in care o astfel de exceptie este prevazuta de legea nationala sau de practica obisnuita, luandu-se in considerare interesul public in cazul unei asemenea dezvaluiri.

4. O solicitare de informatie de mediu poate fi refuzata daca dezvaluirea acesteia ar afecta in mod negativ:

a) confidentialitatea procedurilor autoritatilor publice, in cazul in care o astfel de confidentialitate este prevazuta de legislatia nationala;

b) relatiile internationale, siguranta nationala sau securitatea publica;

c) cursul justitiei, dreptul unei persoane de a beneficia de o judecata dreapta sau dreptul unei autoritati publice de a conduce o ancheta de natura penala sau disciplinara;

d) confidentialitatea informatiilor comerciale si industriale, in cazul in care aceasta este prevazuta de lege pentru a proteja un interes economic legitim. In acest context informatia privind emisiile care sunt semnificative pentru protectia mediului va fi facuta publica;

e) drepturile de proprietate intelectuala;

f) confidentialitatea unor date personale si/sau a unor dosare apartinand unei persoane fizice, atunci cand aceasta persoana nu a consimtit la publicarea informatiilor, in cazul in care o astfel de confidentialitate este prevazuta de legislatia nationala;

g) interesele unei terte parti care a oferit informatia ceruta fara ca acea parte sa fie pusa sub/sau sa existe posibilitatea punerii sale sub o obligatie legala de a face astfel, in situatia in care aceasta parte nu a consimtit la publicarea materialului; sau

h) mediul la care se refera informatia, cum ar fi locurile de cuibarit al speciilor rare. Motivele de refuz mentionate anterior trebuie interpretate in mod restrictiv, luandu-se in considerare satisfacerea interesului publicului prin divulgarea informatiilor si posibilitatea ca informatia solicitata sa fie legata de emisiile in mediu.

5. In cazul in care o autoritate publica nu detine informatia ceruta, acea autoritate publica trebuie, cat mai rapid posibil, sa informeze solicitantul cu privire la autoritatea publica la care crede ca este posibil sa se gaseasca informatia respectiva sau sa transfere cererea acelei autoritati, informand in acelasi timp solicitantul.

6. Fiecare parte va asigura ca, in cazul in care informatia exceptata de la regula de a fi facuta publica in conformitate cu pct. 3 c) si 4 ale acestui articol poate fi separata fara a se aduce un prejudiciu confidentialitatii informatiei exceptate, autoritatile publice sa puna la dispozitie acea parte din informatia de mediu solicitata care poate fi divulgata.

7. Refuzul unei solicitari va fi facut in scris, daca solicitarea a fost facuta in scris sau daca solicitantul cere acest lucru. Un refuz va cuprinde motivele acestuia si va oferi informatii asupra accesului la procedura de recurs care este asigurata in concordanta cu prevederile art. 9. Refuzul trebuie sa fie facut cat mai curand posibil, dar nu mai tarziu de o luna, in afara cazului in care complexitatea informatiei justifica o prelungire a acestei perioade pana la doua luni de la data inaintarii cererii. Solicitantul trebuie sa fie informat despre orice prelungire si despre motivele acesteia.

8. Fiecare parte are dreptul de a permite autoritatilor sale publice sa instituie un tarif pentru furnizarea informatiei, dar un asemenea tarif nu trebuie sa depaseasca o suma rezonabila. Autoritatile publice care intentioneaza sa instituie un asemenea sistem de tarifare pentru furnizarea informatiei trebuie sa puna la dispozitie solicitantilor o lista cuprinzand preturile care pot fi percepute, indicand circumstantele in care acestea pot fi percepute sau exceptate si cazurile in care furnizarea unor informatii este conditionata de o plata in avans.

ARTICOLUL 5

Colectarea si diseminarea informatiei de mediu

1. Fiecare parte va asigura ca:

- a) autoritatile publice detin informatii de mediu la zi, relevante pentru functiile lor;
- b) sunt stabilite sisteme obligatorii pentru asigurarea unui flux adecvat al informatiei catre autoritatile publice despre activitatile propuse si existente, care pot afecta in mod semnificativ mediul;
- c) in cazul oricarei amenintari iminente a sanatatii umane sau a mediului, cauzata de activitatile umane sau datorata unor cauze naturale, toate informatiile care ar da posibilitatea publicului sa ia masuri de prevenire sau sa amelioreze efectele negative provocate de acea amenintare si care sunt detinute de o autoritate publica sunt diseminate imediat si fara nici o intarziere membrilor publicului, care pot fi afectati.

2. Fiecare parte va asigura, in cadrul legislatiei nationale, ca modalitatea in care autoritatile publice fac disponibila informatia de mediu sa fie transparenta, iar informatia de mediu sa fie efectiv accesibila, printre altele, prin:

- a) furnizarea unei informatii suficiente publicului despre tipul si scopul informatiei de mediu detinute de autoritatile publice, termenii de baza si conditiile in care o asemenea informatie este disponibila si accesibila si procesul prin care ea poate fi obtinuta;
- b) stabilirea si mentinerea unor aranjamente practice, cum ar fi:
 - (i) liste accesibile publicului, registre sau dosare;
 - (ii) solicitarea oficialitatilor sa sustina publicul in asigurarea accesului la informatie in conformitate cu prezenta conventie;
 - (iii) identificarea punctelor de contact; si
- c) accesul gratuit la informatiile de mediu continute in liste, registre sau dosare, in conformitate cu subpunctul b) (i).

3. Fiecare parte va asigura ca informatia de mediu sa devina disponibila in mod progresiv prin intermediul unor baze electronice de date care sunt usor accesibile publicului prin retele de telecomunicatii publice. Informatia accesibila in aceasta forma trebuie sa includa:

- a) rapoarte asupra starii mediului, in conformitate cu pct. 4;
- b) texte ale legilor privind/sau in legatura cu mediul;
- c) politici, planuri si programe privind/sau in legatura cu mediul, acordurile de mediu;
- d) alte informatii, cu precizarea ca disponibilizarea unor asemenea informatii sub aceasta forma ar facilita aplicarea legilor nationale prin care se implementeaza prezenta conventie, cu conditia ca aceasta informatie sa fie deja disponibila sub forma electronica.

4. Fiecare parte va publica si va disemina, la intervale care nu vor depasi 3 sau 4 ani, un raport national privind starea mediului, inclusiv informatii privind calitatea mediului si presiunea asupra mediului.

5. Fiecare parte va lua masuri, in cadrul legal national, in scopul diseminarii, printre altele, a:

- a) legislatiei si documentelor despre politici, cum ar fi documente legate de strategii, politici, programe si planuri de actiune legate de mediu si rapoarte intermediare asupra implementarii lor, pregatite la diferite niveluri ale guvernului;
- b) tratatelor internationale, conventiilor si intelegerilor privind problemele de mediu;

c) altor documente internationale semnificative privind problemele de mediu, daca sunt adecvate.

6. Fiecare parte va incuraja agentii economici ale caror activitati au un impact semnificativ asupra mediului sa informeze in mod regulat publicul despre impactul activitatilor si produselor lor asupra mediului, acolo unde este posibil in cadrul unor actiuni voluntare de ecoetichetare, prin realizarea de scheme de audit de mediu, bilanturi de mediu sau prin alte mijloace.

7. Fiecare parte:

a) va publica faptele si analizele faptelor care sunt considerate relevante si importante pentru schitarea unor propuneri majore de politici de mediu;

b) va publica ori, in caz contrar, va face accesibile materiale explicative despre felul in care partea respectiva raspunde cererilor publicului in probleme care intra sub incidenta prevederilor prezentei conventii;

c) va asigura intr-o forma adecvata informatii privind performantele functiilor publice sau serviciile publice ale guvernului, la toate nivelurile, legate de mediu.

8. Fiecare parte va dezvolta mecanisme prin care sa se asigure ca o cantitate suficienta de informatii despre produse este facuta disponibila, astfel incat sa dea posibilitatea consumatorilor sa faca alegeri care au la baza informatii de mediu.

9. Fiecare parte va stabili in mod progresiv, tinand seama de procedurile internationale atunci cand este cazul, un sistem national coerent pentru inventare sau registre de poluare, sub forma unei baze de date structurate, computerizate si accesibile publicului, realizata prin intermediul unor formulare standardizate. Un asemenea sistem poate sa includa intrari, emisii si transferuri in mediul inconjurator ale unor serii specifice de substante si produse, incluzand apa, energia si utilizarea resurselor, care provin dintr-o serie de activitati specifice, din/spre locurile de tratare sau de depozitare.

10. Nici o prevedere a acestui articol nu poate prejudicia dreptul partilor de a refuza divulgarea unor anumite informatii de mediu in concordanta cu prevederile art. 4 pct. 3 si 4.

ARTICOLUL 6

Participarea publicului la deciziile privind activitatile specifice

1 Fiecare parte:

a) va aplica prevederile acestui articol cu privire la deciziile legate de orice activitati propuse pentru procedura de autorizare, enumerate in anexa nr. I;

b) in concordanta cu legislatia nationala, va aplica prevederile acestui articol si la deciziile referitoare la activitatile care nu sunt prevazute in anexa nr. I, dar care pot avea un efect semnificativ asupra mediului. Partile vor stabili daca asemenea activitati propuse fac obiectul acestor prevederi;

c) poate decide, de la caz la caz si conform legislatiei nationale, sa nu aplice prevederile acestui articol la activitatile care au ca scop apararea nationala, daca acea parte considera ca solicitarea unei astfel de informatii ar prejudicia acest scop.

2. Publicul interesat va fi informat, prin anunt public ori in mod individual, cand este cazul, despre demararea unei proceduri de luare a deciziei de mediu si intr-o maniera adecvata, in timp util si efectiv, printre altele, despre:

a) activitatea propusa si despre o solicitare asupra careia se va lua o decizie;

b) natura deciziei posibile sau despre proiectul de decizie;

c) autoritatea publica responsabila de luarea deciziei;

d) procedura initiata, incluzand modul si momentul in care o asemenea informatie poate fi furnizata:

(i) inceputul procedurii;

(ii) oportunitatile de participare a publicului;

(iii) data si beneficiul oricarei audieri publice initiate;

(iv) o indicatie privind autoritatea publica de la care pot fi obtinute informatii relevante si la care a fost depozitata informatia relevanta pentru examinarea de catre public;

(v) o indicatie asupra autoritatii publice relevante sau asupra oricarui organism oficial caruia ii pot fi adresate comentarii sau intrebari si asupra perioadei in care sunt permise aceste comentarii ori intrebari; si

(vi) o indicatie asupra tipului de informatie de mediu relevanta, disponibila pentru actiunea propusa;

e) faptul ca activitatea face obiectul unei proceduri nationale sau transfrontiera de evaluare a impactului asupra mediului.

3. Procedurile de participare publica vor include limite de timp rezonabile pentru diferitele faze, care sa permita timp suficient pentru informarea publicului, in concordanta cu prevederile pct. 2, si timp suficient pentru ca acesta sa se pregateasca si sa participe efectiv in timpul procesului de luare a deciziei de mediu.

4. Fiecare parte va asigura participarea publicului la inceputul procedurii, atunci cand toate optiunile sunt deschise si poate avea loc o participare efectiva a publicului.

5. Fiecare parte, cand este cazul, trebuie sa incurajeze posibii solicitatori sa identifice publicul interesat, sa angajeze discutii si sa furnizeze informatii referitoare la obiectivele initiativei lor inaintea depunerii cererii pentru autorizarea unei activitati.

6. Fiecare parte va cere autoritatilor publice competente sa asigure accesul publicului interesat, in vederea examinarii, la cerere, daca legislatia nationala prevede astfel, gratuit si intr-un timp foarte scurt, la totalitatea informatiilor relevante pentru procesul decizional, care sunt disponibile in timpul procedurilor de participare publica, in conformitate cu prevederile acestui capitol, fara a prejudicia drepturile partilor de a refuza divulgarea anumitor informatii in concordanta cu prevederile art. 4 pct. 3 si 4. Informatiile semnificative vor include, cel putin, fara a prejudicia prevederile art. 4:

a) o descriere a locului si a caracteristicilor fizice si tehnice ale activitatii propuse, inclusiv o estimare a reziduurilor si emisiilor probabile;

b) o descriere a efectelor semnificative ale activitatii de mediu propuse;

c) o descriere a masurilor initiale, pentru a preveni si/sau pentru a reduce efectele, inclusiv emisiile;

d) o prezentare sumara, dar nu tehnica, a celor mentionate mai sus;

e) o schita a principalelor alternative studiate de solicitant; si

f) in conformitate cu legislatia nationala, principalele rapoarte si recomandari publicate, destinate autoritatii publice, in momentul in care publicul interesat trebuie sa fie informat, avand in vedere prevederile pct. 2.

7. Procedurile pentru participarea publica vor permite publicului sa inainteze, in scris sau, cand este cazul, la o audiere publica ori un sondaj cu solicitantul, orice comentarii, informatii, analize sau opinii considerate relevante pentru activitatea propusa.

8. Fiecare parte va asigura ca in decizia luata sa se tina seama de rezultatul participarii publicului.

9. Fiecare parte va asigura ca, in momentul in care decizia a fost luata de autoritatea publica, publicul sa fie informat prompt despre aceasta, in concordanta cu procedurile normale. Fiecare parte va asigura accesul publicului la textul deciziei, la motivele si consideratiile care au stat la baza acesteia.

10. Fiecare parte va asigura ca, in momentul in care o autoritate publica reconsidera sau actualizeaza conditiile de functionare pentru o activitate care face obiectul pct. 1, prevederile pct. 2-9 sunt aplicate fara rezerve, unde este cazul.

11. Fiecare parte, in cadrul legislatiei sale nationale, va aplica, cat mai mult posibil si unde este adecvat, prevederile acestui articol la deciziile privind autorizarea evacuării deliberate in mediu a organismelor modificate genetic.

ARTICOLUL 7

Participarea publicului in timpul pregatirii planurilor, programelor si politicilor legate de mediu

Fiecare parte va lua masuri practice adecvate si/sau va promova prevederi pentru ca publicul sa participe in timpul pregatirii planurilor si programelor legate de mediu, intr-un cadru transparent si cinstit, dupa ce i-a fost furnizata informatia necesara. In acest cadru se vor aplica prevederile pct. 3, 4 si 8 ale art. 6.

Publicul care poate participa va fi identificat de autoritatea publica relevanta, tinandu-se seama de obiectivele acestei conventii. In aceeasi masura fiecare parte se va stradui sa asigure oportunitatile necesare in vederea participarii publicului in timpul pregatirii politicilor legate de mediu.

ARTICOLUL 8

Participarea publicului in timpul pregatirii regulamentelor de aplicare, a normativelor si instrumentelor legale obligatorii, general aplicabile

Fiecare parte se va stradui sa promoveze o participare efectiva a publicului intr-o etapa adecvata, atata timp cat optiunile sunt inca deschise, in perioada pregatirii regulamentelor de aplicare si a altor reglementari legale obligatorii, general aplicabile, care pot avea un efect semnificativ asupra mediului. La acest nivel trebuie facuti urmatoorii pasi:

- a) trebuie fixata o perioada suficienta pentru realizarea unei participari publice efective;
- b) proiectele reglementarilor legale trebuie sa fie publicate sau facute disponibile prin alte metode;
- c) trebuie sa ii fie oferita publicului posibilitatea de a face comentarii, direct sau prin intermediul unor organisme consultative reprezentative. Rezultatul participarii publicului trebuie sa fie luat in considerare cat mai mult posibil.

ARTICOLUL 9

Accesul la justitie

1. Fiecare parte, in cadrul legislatiei nationale, va asigura posibilitatea pentru orice persoana care considera ca solicitarea informatiei, conform prevederilor art. 4, a fost ignorata, in mod gresit refuzata, partial sau in totalitate, ori care considera ca a primit un raspuns inadecvat sau ca cererea sa nu a fost considerata conform prevederilor art. 4, de a avea acces la o procedura de recurs in fata instantei de judecata sau a altui organism independent si impartial prevazut de lege. In cazul in care o parte asigura un astfel de recurs in fata unei instante de judecata, ea va face astfel incat o asemenea persoana sa aiba acces si la o procedura de fond stabilita de lege, care sa fie gratuita sau nu prea scumpa, in cazul reconsiderarii solicitarii de catre o autoritate publica sau al revizuirii de catre un organism independent si impartial, altul decat o instanta de judecata.

Decizia finala luata in concordanta cu prevederile pct. 1 trebuie sa fie obligatorie pentru autoritatea publica care detine informatia. Motivele trebuie sa fie declarate in scris, cel putin in cazul in care informatia este refuzata conform prevederilor acestui punct.

2. Fiecare parte trebuie, in cadrul legislatiei nationale, sa asigure membrilor publicului interesat:

- a) care au un interes suficient; sau
- b) carora li se afecteaza un drept, in cazul in care procedurile administrative legale ale unei parti solicita aceasta ca o preconditione, accesul la o procedura de recurs in fata instantei si/sau a altui organism independent si impartial stabilit prin lege, pentru a contesta, ca fond si ca procedura, legalitatea oricarei decizii, act sau omisiuni care face obiectul prevederilor art. 6, in cazul in care legislatia nationala prevede astfel si fara a prejudicia prevederile pct. 3 sau alte prevederi relevante ale acestei conventii. Interesul suficient sau afectarea unui drept va fi determinata in concordanta cu prevederile legilor nationale si cu obiectivele de a asigura publicului interesat un acces larg la justitie conform prevederilor prezentei conventii. La acest nivel interesul oricarei organizatii neguvernamentale care indeplineste cerintele specificate la art. 2 pct. 5 trebuie sa fie considerat suficient pentru scopul subpunctului a) de mai sus. Astfel de organizatii vor fi considerate ca avand dreptul sau capacitatea de a fi afectate in concordanta cu prevederile subpunctului b) de mai sus. Prevederile pct. 2 nu vor exclude posibilitatea unei proceduri prealabile de recurs in fata unei autoritati administrative si nu pot afecta cerinta epuizarii procedurilor de recurs administrative inainte de recurgerea la procedurile judiciare, in cazul in care o astfel de cerinta exista in dreptul intern.

3. In plus si fara a prejudicia procedurile la care se refera pct. 1 si 2, fiecare parte trebuie sa asigure ca, in momentul in care toate criteriile sunt indeplinite, daca acestea sunt prevazute de legislatia nationala, membrii publicului sa aiba acces la procedurile administrative sau juridice pentru a contesta actele sau omisiunile persoanelor private si autoritatilor publice, care contravin prevederilor legislatiei nationale cu referire la mediu.

4. In plus si fara a prejudicia prevederile pct. 1, procedurile la care se refera pct. 1, 2 si 3 trebuie sa asigure remedierea adecvata si efectiva, inclusiv adoptarea unei hotarari judecatoresti, cand este cazul, care sa fie obiectiva, echitabila, la timp si sa nu coste foarte mult. Deciziile luate in conformitate cu prevederile acestui articol trebuie sa fie date sau inregistrate in scris. Deciziile instantelor si, oricand este posibil, ale altor organisme trebuie sa fie accesibile publicului.

5. Pentru ca prevederile acestui articol sa fie efective fiecare parte va asigura ca publicul sa fie informat cu privire la accesul la procedurile de recurs administrativ sau judiciar si trebuie sa ia in considerare stabilirea unui mecanism de asistenta pentru a elimina sau a reduce obstacolele financiare ori de alta natura privind accesul la justitie.

ARTICOLUL 10

Reuniunea partilor

1. Prima intalnire a partilor va fi convenita nu mai tarziu de un an de la data intrarii in vigoare a prezentei conventii. In plus o intalnire ordinara a partilor va fi tinuta cel putin o data la fiecare 2 ani, numai daca partile nu decid altfel, sau la solicitarea scrisa a uneia dintre parti, cu conditia ca, intr-un interval de 6 luni de la comunicarea solicitarii tuturor partilor de catre secretarul executiv al Comisiei Economice pentru Europa, solicitarea respectiva sa fie suportata de cel putin o treime din numarul partilor.

2. La intalnirile lor partile vor examina in mod continuu punerea in aplicare a prezentei conventii prin rapoarte elaborate de parti in mod regulat si in acest scop:

- a) vor analiza politicile, abordarile legale si metodologice privind accesul la informatie, participarea publica la luarea deciziei si accesul la justitie in probleme de mediu, in scopul imbunatatirii acestora;
- b) vor schimba informatii cu privire la experienta castigata in incheierea si punerea in aplicare a acordurilor bilaterale si multilaterale sau a altor intelegeri legate de scopul prezentei conventii si la care una sau mai multe parti sunt parte;
- c) vor solicita, unde este cazul, serviciile organismelor relevante ale Comisiei Economice pentru Europa si ale altor organisme internationale si comitete specifice, in legatura cu toate aspectele pertinente pentru indeplinirea scopurilor prezentei conventii;
- d) vor stabili orice organisme subsidiare care se considera necesare;
- e) vor pregati, unde este cazul, protocoale la prezenta conventie;
- f) vor considera si vor adopta propuneri pentru amendamente la prezenta conventie in concordanta cu prevederile art. 14;
- g) vor considera si vor intreprinde orice actiune auxiliara care poate fi solicitata pentru atingerea scopurilor prezentei conventii;
- h) la prima lor intalnire vor considera si vor adopta prin consens reguli de procedura pentru intalnirile lor si ale organismelor subsidiare;
- i) la prima lor intalnire vor analiza experienta lor in aplicarea prevederilor art. 5 pct. 9 si vor studia masurile care sunt necesare pentru a dezvolta viitorul sistem la care se refera acel punct, luand in considerare procesele si schimbarile internationale, inclusiv elaborarea unui instrument adecvat privind registrele emisiilor si transferul poluantilor, sau inventarele care pot fi anexate la prezenta conventie.

3. Reuniunea partilor va lua in considerare, daca este necesar, stabilirea regulilor financiare pe baza de consens.

4. Organizatia Natiunilor Unite, agentiile sale specializate si Agentia Internationala pentru Energie Atomica, precum si orice alt stat sau organizatie de integrare economica regionala, imputernicita in baza prevederilor art. 17 sa semneze prezenta conventie, dar care nu este parte la aceasta, si orice organizatie interguvernamentala calificata in domeniile care privesc conventia vor fi imputernicite sa participe ca observatori la reuniunile partilor.

5. Orice organizatie neguvernamentala, calificata in domeniile la care se refera conventia, care l-a informat pe secretarul executiv al Comisiei Economice pentru Europa despre dorinta sa de a fi reprezentata la o reuniune a partilor, va fi imputernicita sa participe ca observator numai daca cel putin o treime din numarul partilor prezente la intalnire nu ridica obiectiuni.

6. In sensul prevederilor pct. 4 si 5, regulile de procedura la care se refera prevederile pct. 2 h) vor prevedea aranjamente practice pentru procedura de admitere si pentru alti termeni relevanti.

ARTICOLUL 11

Dreptul la vot

1. Exceptand prevederile pct. 2, fiecare parte la prezenta conventie va avea dreptul la un vot.
2. Organizatiile de integrare economica europeana, in cadrul competentei lor, vor exercita dreptul la vot cu un numar de voturi egal cu numarul statelor care sunt parti la prezenta conventie. Astfel de organizatii nu isi vor exercita dreptul de vot, daca statele lor membre si-l exercita pe al lor si viceversa.

ARTICOLUL 12

Secretariatul

Secretarul executiv al Comisiei Economice pentru Europa va indeplini urmatoarele functii de secretariat:

- a) convocarea si pregatirea reuniunilor partilor;
- b) transmiterea catre parti a rapoartelor si a altor informatii primite in conformitate cu prevederile prezentei conventii;
- c) alte functii care pot fi atribuite de parti.

ARTICOLUL 13

Anexele

Anexele la prezenta conventie constituie parte integranta a acesteia.

ARTICOLUL 14

Amendamente la conventie

1. Orice parte are dreptul sa propuna amendamente la prezenta conventie.
2. Textul oricarui amendament propus la prezenta conventie va fi inaintat in scris secretarului executiv al Comisiei Economice pentru Europa, care il va comunica tuturor partilor cu cel putin 90 de zile inainte de intalnirea partilor la care este propus pentru adoptare.
3. Partile vor face orice efort pentru a ajunge la un acord, prin consens, privind orice amendament propus la prezenta conventie. Daca toate eforturile pentru obtinerea consensului au fost epuizate si nu s-a ajuns la nici un acord, amendamentul va fi adoptat cu votul unei majoritati de trei patrimi din numarul partilor prezente si votante la reuniune.
4. Amendamentele la prezenta conventie, adoptate in concordanta cu prevederile pct. 3, vor fi inaintate de depozitar tuturor partilor, pentru ratificare, aprobare sau acceptare. Amendamentele la prezenta conventie, altele decat cele la o anexa, vor intra in vigoare pentru partile care le-au ratificat, le-au aprobat sau le-au acceptat in cea de-a 90-a zi dupa primirea de catre depozitar a notificarii ratificarii, aprobarii sau acceptarii de catre cel putin trei patrimi din numarul acestor parti. Dupa aceasta data ele vor intra in vigoare pentru orice alta parte in cea de-a 90-a zi dupa ce partea respectiva depune instrumentul sau de ratificare, de aprobare sau de acceptare a amendamentelor.
5. Orice parte care nu este capabila sa aprobe un amendament la o anexa la prezenta conventie va notifica acest lucru in scris depozitarului in decurs de 12 luni de la data comunicarii adoptarii. Depozitarul va comunica tuturor partilor, fara intarziere, orice astfel de notificare primita. O parte are dreptul sa inlocuiasca in orice moment o acceptare a unei notificari anterioare si, dupa depunerea unui instrument de acceptare la depozitar, amendamentele la o astfel de anexa vor deveni efective pentru acea parte.
6. La expirarea celor 12 luni de la data comunicarii de catre depozitar, in concordanta cu prevederile pct. 4, un amendament la o anexa va deveni efectiv pentru acele parti care nu au transmis o notificare la depozitar conform prevederilor pct. 5, daca cel putin o treime din numarul partilor a inaintat o astfel de notificare.
7. In sensul acestui articol, partile prezente si votante inseamna partile prezente si care exprima un vot afirmativ sau negativ.

ARTICOLUL 15

Examinarea conformarii cu prevederile conventiei

Intalnirea partilor va stabili, pe baza de consens, aranjamente neconflictuale, nejudiciare si de natura consultativa pentru examinarea conformarii cu prevederile prezentei conventii. Aceste aranjamente vor permite implicarea adecvata a publicului si pot include optiunea de a considera comunicari din partea publicului in probleme legate de prezenta conventie.

ARTICOLUL 16

Solutionarea diferendelor

1. Orice diferend aparut intre doua sau mai multe parti in legatura cu interpretarea sau cu aplicarea prezentei conventii va fi solutionat prin negocieri sau prin orice alt mijloc de solutionare a diferendelor, acceptabil partilor implicate in diferend.
2. In timpul semnarii, ratificarii, acceptarii, aprobarii sau aderarii la prezenta conventie ori in orice moment dupa aceea o parte are dreptul sa declare in scris depozitarului ca pentru un diferend nerezolvat conform prevederilor pct. 1 accepta ca obligatorii, in relatia cu orice parte care accepta aceleasi conditii, unul sau ambele mijloace de solutionare:
 - a) inaintarea diferendului catre Curtea Internationala de Justitie;
 - b) arbitrajul, in concordanta cu procedura prezentata in anexa nr. II
3. Daca partile implicate in diferend au acceptat ambele mijloace de solutionare a diferendelor, la care se refera pct. 2, diferendul poate fi inaintat numai Curtii Internationale de Justitie, cu exceptia cazului in care partile au convenit altfel.

ARTICOLUL 17

Semnarea

Prezenta conventie va fi deschisa pentru semnare la Aarhus (Danemarca) de la data de 25 iunie 1998 si dupa aceea la sediul central al Organizatiei Natiunilor Unite din New York pana la data de 21 decembrie 1998 de catre statele membre ale Comisiei Economice pentru Europa, precum si de catre statele cu statut de membru consultativ al Comisiei Economice pentru Europa, conform pct. 8 si 11 ale Rezolutiei 36(IV) din 28 martie 1947 a Consiliului Economic si Social, precum si de catre organizatiile de integrare economica regionala constituite din statele suverane membre ale Comisiei Economice pentru Europa, carora statele membre le-au transferat competenta in probleme aflate sub incidenta acestei conventii, inclusiv competenta de a incheia tratate privind aceste probleme.

ARTICOLUL 18

Depozitarul

Secretariatul General al Organizatiei Natiunilor Unite va actiona ca depozitar al prezentei conventii.

ARTICOLUL 19

Ratificarea, acceptarea, aprobarea si aderarea

1. Prezenta conventie va face obiectul ratificarii, acceptarii sau aprobarii de catre statele semnatare si de organizatiile de integrare economica regionala.
2. Prezenta conventie va fi deschisa spre aderare statelor si organizatiilor de integrare economica regionala, la care se refera art. 17, incepand cu data de 22 decembrie 1998.
3. Orice alt stat la care nu se refera pct. 2, care este membru al Organizatiei Natiunilor Unite, poate adera la prezenta conventie dupa aprobarea de catre intalnirea partilor.
4. Orice organizatie la care se refera art. 17, care devine parte la prezenta conventie, fara ca nici unul dintre statele sale membre sa fie parte, va respecta toate obligatiile care decurg din conventie. Daca unul sau mai multe state membre ale unei astfel de organizatii sunt parti la prezenta conventie, organizatia si statele sale membre vor decide asupra responsabilitatilor lor pentru indeplinirea obligatiilor ce decurg din prezenta conventie. In astfel de cazuri organizatia si statele sale membre nu sunt abilitate sa isi exercite simultan drepturile care le revin din prezenta conventie.
5. In instrumentele lor de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare organizatiile de integrare

economica regionala la care se refera art. 17 vor declara extinderea competentei lor cu privire la problemele la care se refera conventia. De asemenea, aceste organizatii vor informa depozitarul despre orice modificare a ariei lor de competenta.

ARTICOLUL 20

Intrarea in vigoare

1. Prezenta conventie va intra in vigoare in cea de-a 90-a zi de la data depunerii celui de-al saisprezecelea instrument de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare.

2. In sensul prevederilor pct. 1, nici un instrument depus de o organizatie de integrare economica regionala nu va fi considerat ca suplimentar pe langa cele depuse de statele membre ale unei astfel de organizatii.

3. Pentru fiecare stat sau organizatie la care se refera art. 17, care ratifica, accepta sau aproba prezenta conventie ori care adera dupa depunerea celui de-al saisprezecelea instrument de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare, conventia va intra in vigoare in cea de-a 90-a zi de la data depunerii de catre statul sau organizatia respectiva a instrumentului sau de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare.

ARTICOLUL 21

Retragerea

In orice moment, dupa implinirea a 3 ani de la data intrarii in vigoare a prezentei conventii pentru o parte, acea parte se poate retrage din conventie printr-o notificare scrisa catre depozitar. Orice astfel de retragere isi va face efectul in cea de-a 90-a zi de la data primirii notificarii de catre depozitar.

ARTICOLUL 22

Texte autentice

Originalul prezentei conventii, ale carei texte in limbile engleza, franceza si rusa sunt autentice in aceeasi masura, va fi depozitat la secretarul general al Natiunilor Unite. Drept care subsemnatii, avand depline puteri, am semnat prezenta conventie. Intocmita la Aarhus (Danemarca) la 25 iunie 1998.

ANEXA Nr. I

LISTA cuprinzand activitatile mentionate la art. 6 pct. 1a)

1. Sectorul energetic:

- rafinarii de uleiuri minerale si benzina;
- instalatii de gazeificare si lichefiere;
- centrale termice si alte instalatii cu combustie, cu un aport de caldura de 50 MW sau mai mult;
- cuptoare de cocs;
- centrale nucleare si alte reactoare nucleare, inclusiv demontarea sau dezafectarea acestor centrale sau reactoare 1/ (cu exceptia statiilor de cercetare pentru producerea si conversia materialelor fisionabile si fertile, a caror putere maxima nu depaseste 1 MW de incercare termica permanenta);
- instalatii pentru prelucrarea combustibilului nuclear, radioactiv;
- instalatii proiectate pentru: (i) producerea sau imbogatirea combustibilului nuclear; (ii) prelucrarea combustibilului nuclear radioactiv sau a deseurilor cu radioactivitate ridicata; (iii) depozitarea finala a deseurilor radioactive;
- instalatii exclusiv pentru depozitarea finala a deseurilor radioactive;
- instalatii exclusiv pentru depozitarea (planificata pentru mai mult de 10 ani) combustibililor nucleari radioactivi sau a deseurilor radioactive intr-un alt loc decat cel de productie.

2. Obtinerea si prelucrarea metalelor:

- instalatii de prajire sau de prajire prin aglomerare a minereurilor de metale (inclusiv minereuri sulfidice);

instalatii pentru producerea fontei brute sau a otelului (fuziune primara sau secundara), inclusiv turnare continua cu o capacitate de peste 2,5 t/ora;
instalatii pentru prelucrarea metalelor feroase:
(i) instalatii de laminare la cald, cu o capacitate de peste 20 t otel brut/ora;
(ii) forjerii cu ciocane a caror energie depaseste 50 kJ pe ciocan, iar puterea calorica folosita depaseste 20 MW;
(iii) aplicarea de acoperiri metalice topite de protectie, cu un aport mai mare de 2 t otel brut/ora; - topitorii de metale feroase, cu o capacitate de productie de peste 20 t/zi;
instalatii pentru:
(i) obtinerea de metale brute neferoase din minereuri, concentrate sau materii prime secundare, prin procese metalurgice, chimice sau electrolitice;
(ii) topire, inclusiv pentru realizarea de aliaje ale metalelor neferoase, de produse recuperate (rafinare, turnare etc.), cu o capacitate de topire de peste 4 t/zi la plumb si cadmiu sau 20 t/zi la alte metale;
instalatii pentru tratarea suprafetei metalelor si a materialelor plastice prin procese electrolitice sau chimice, volumul bailor de tratare depasind 30 mf.

3. Industria de minerale:

instalatii pentru producerea clincherului de ciment in cuptoare rotative cu o capacitate de productie de peste 500 t/zi sau a varului in cuptoare rotative cu o capacitate de productie de peste 50 t/zi ori in alte cuptoare cu o capacitate de productie de peste 50 t/zi;
instalatii de productie a azbestului si de fabricare a produselor pe baza de azbest;
instalatii de fabricare a sticlei, inclusiv a fibrei de sticla, cu o capacitate de topire de peste 20 t/zi;
instalatii pentru topirea substantelor minerale si producerea fibrelor minerale, cu o capacitate de topire de peste 20 t/zi;
instalatii pentru fabricarea produselor ceramice prin aprindere, in special a tiglei pentru acoperis, caramizilor refractare, tiglei, gresiei ceramice sau a portelanului, cu o capacitate de productie de peste 75 t/zi si/sau cu o capacitate a cuptorului de peste 4 mf si cu o densitate de depunere/cuptor de peste 300 kg/mf.

4. Industria chimica:

productia, intelegand prin aceasta acele categorii de activitati cuprinse in acest paragraf, la scara industrială, prin prelucrarea chimica a urmatoarelor substante sau grupe de substante:

- a)** instalatii chimice pentru producerea substantelor chimice organice de baza, cum ar fi:
(i) hidrocarburi simple (liniare sau ciclice, saturate sau nesaturate, alifaticе sau aromatice);
(ii) hidrocarburi cu continut de oxigen, ca de exemplu: alcoolii, aldehide, cetone, acizi carboxilici, esteri, acetati, eteri, peroxizi, rasini epoxidice;
(iii) hidrocarburi sulfuroase;
(iv) hidrocarburi azotoase, precum: amine, amide, compusi nitrici, nitroderivati sau nitrati, nitrili, cianati, izocianati;
(v) hidrocarburi cu continut de fosfor;
(vi) hidrocarburi halogenate;
(vii) compusi organometalici;
(viii) materiale plastice de baza (polimeri, fibre sintetice si fibre pe baza de celuloza);
(ix) cauciucuri sintetice;
(x) vopsele si pigmenti;
(xi) agenti activi de suprafata si surfactanti;
- b)** instalatii chimice pentru obtinerea substantelor chimice anorganice de baza, cum ar fi:
(i) gaze: amoniac, clor sau acid clorhidric gazos, fluor sau acid fluorhidric, oxizi de carbon, compusi cu sulf, oxizi de azot, hidrogen, dioxid de sulf, fosgen;
(ii) acizi: acid cromic, acid fluorhidric, acid fosforic, acid azotic, acid clorhidric, acid sulfuric oleum, acizi sulfurosi;
(iii) baze: hidroxid de amoniu, hidroxid de potasiu, hidroxid de sodiu;
(iv) saruri: clorura de amoniu, clorat de potasiu, carbonat de potasiu, carbonat de sodiu, perborat si nitrat de argint;
(v) metaloizi, oxizi metalici sau alti compusi anorganici, cum ar fi carbura de calciu, carbura de siliciu;
- c)** instalatii chimice pentru producerea de ingrasaminte pe baza de fosfor, azot sau potasiu (ingrasaminte simple sau compuse);

- d) instalatii chimice pentru obtinerea produselor curative pe baza de plante si a biocidelor;
- e) instalatii care utilizeaza un proces chimic sau biologic pentru obtinerea produselor farmaceutice de baza;
- f) instalatii chimice pentru producerea explozivilor;
- g) instalatii chimice in care se foloseste tratarea chimica sau biologica pentru obtinerea aditivilor alimentari cu proteine, a fermentilor sau a altor substante proteice.

5. Gospodarirea deseurilor:

- instalatii pentru incinerarea, recuperarea, tratarea chimica sau depozitarea controlata a deseurilor;
- instalatii pentru incinerarea deseurilor orasenesti, cu o capacitate de peste 3 t/ora;
- instalatii pentru depozitarea deseurilor nepericuloase, cu o capacitate de peste 50 t/zi;
- depozite controlate, care primesc mai mult de 10 t/zi, sau cu o capacitate totala de peste 25.000 t, cu exceptia haldelor pentru deseuri inerte.

6. Statii de epurare a apelor uzate, pentru o populatie de peste 150.000 de locuitori

7. Instalatii industriale pentru:

- a) obtinerea de celuloza din lemn sau din alte materiale fibroase similare;
- b) obtinerea de hartie si carton, cu o capacitate de productie de peste 20 t/zi.

8.

- a) construirea de linii de cale ferata pe distante mari si de aeroporturi cu o lungime medie de rulare de 2.100 m sau chiar mai mult;
- b) construirea de autostrazi si drumuri pentru circulatie rapida;
- c) construirea unui drum nou cu 4 sau mai multe benzi ori reamenajarea si/sau largirea unui drum existent cu doua benzi ori cu o banda pentru a asigura 4 sau mai multe benzi acolo unde un astfel de drum nou sau sectiunea reamenajata si/sau largita de drum ar putea avea o lungime continua de 10 sau mai multi kilometri;

9.

- a) apele interioare si porturile pentru transportul pe apele interioare care permit trecerea unor vase de peste 1.350 t;
- b) porturile comerciale, danele pentru incarcari si descarcari ce sunt legate de uscat si porturi exterioare (exclusiv danele pentru feribot), care pot primi vase de peste 1.350 t.

10. Scheme de extractie a apei subterane sau reincarcare artificiala a apei subterane,
unde volumul anual de apa extrasa sau reincarcata este echivalent cu sau depaseste 10 milioane mf.

11.

- a) lucrari pentru transferul resurselor de apa intre bazinele riverane, in cazul in care acest transfer are ca scop prevenirea deficitului de apa si in care cantitatea de apa transferata depaseste 100 milioane mf/an;
- b) in toate celelalte cazuri, lucrari pentru transferul resurselor de apa intre bazine riverane in care debitul mediu multianual al bazinului de extractie depaseste 2.000 milioane mf/an si unde cantitatea de apa transferata depaseste 5% din acest debit. In ambele cazuri sunt excluse transferurile de apa potabila prin conducte.

12. Extractia petrolului si a gazelor naturale in scopuri comerciale,
acolo unde cantitatea extrasa depaseste 500 t/zi in cazul petrolului si 500.000 mf/zi in cazul gazelor.

13. Baraje sau alte instalatii proiectate pentru retinerea sau acumularea permanenta a apei,
acolo unde cantitatea noua sau suplimentarea de apa retinuta ori acumulata depaseste 10 milioane mf.

14. Conducte pentru transportul gazelor, titeiului sau al substantelor chimice,
cu un diametru mai mare de 800 mm si cu o lungime mai mare de 40 km

15. Instalatii pentru cresterea intensiva a pasarilor si porcilor, cu mai mult de:

- a) 40.000 locuri pentru pasari;

- b) 2.000 locuri pentru cresterea porcilor (peste 30 kg); sau
- c) 750 locuri pentru scoafe.

16. Cariere si exploatare miniere in cariera,

acolo unde suprafata amplasamentului depaseste 25 ha, sau extractia turbei, acolo unde suprafata amplasamentului depaseste 150 ha

17. Construirea liniilor electrice suspendate

avand o tensiune de 220 kV sau mai mult si o lungime mai mare de 15 km

18. Instalatii pentru depozitarea produselor petroliere, petrochimice sau chimice,

cu o capacitate de 200.000 t sau mai mult

19. Alte activitati:

instalatii pentru pretratarea (operatiuni cum ar fi: spalare, albire, mercerizare) sau vopsirea fibrelor ori a textilelor, acolo unde capacitatea de tratare depaseste 10 t/zi;

instalatii pentru tabacirea pieilor brute si crude, acolo unde capacitatea de tratare depaseste 12 t de produse finisate/zi:

a) abatoare cu o capacitate de productie a carcaselor mai mare de 50 t/zi;

b) tratarea si prelucrarea axata pe obtinerea produselor alimentare din:

(i) materii prime animaliere (altele decat laptele), cu o capacitate de productie a produselor finite mai mare de 75 t/zi;

(ii) materii prime vegetale, cu o capacitate de productie a produselor finite mai mare de 300 t/zi (valoarea medie trimestriala);

c) tratarea si prelucrarea laptelui, cantitatea de lapte primita fiind mai mare de 200 t/zi (valoarea medie trimestriala);

instalatii pentru depozitarea si reciclarea carcaselor de animale si a deseurilor animaliere, cu o capacitate mai mare de 10 t/zi;

instalatii pentru tratarea suprafetelor substantelor, obiectelor sau produselor cu solventi organici, in special pentru prelucrare, tiparire, captusire, degresare, impermeabilizare, calibrare, vopsire, curatare sau impregnare, cu o capacitate de consum mai mare de 150 kg/ora sau mai mult de 200 t/an;

instalatii pentru producerea de carbon (carbune care arde greu) sau de electrografit prin incinerare sau grafitizare

20. Orice activitate care nu este specificata in paragrafele 1-19, la care participarea publicului este asigurata printr-o procedura de evaluare a impactului asupra mediului, in conformitate cu legislatia nationala

21. Prevederile art. 6 pct. 1a) nu se aplica nici unui proiect de mai sus, initiat in mod exclusiv sau in principal pentru cercetarea, dezvoltarea sau testarea unor metode ori produse noi pentru o perioada mai mica de 2 ani, daca ele ar putea determina unele efecte negative semnificative asupra mediului si sanatatii.

22. Orice modificare sau extindere a activitatilor, acolo unde o astfel de modificare sau extindere satisface criteriile/limitele stabilite prin prezenta anexa, se va supune prevederilor art. 6 pct. 1a). Orice alta modificare sau extindere a activitatilor se va supune prevederilor art. 6 pct. 1b).

NOTE:

1. Centralele atomoelectrice si alti reactori nucleari inceteaza sa mai fie considerate astfel de instalatii atunci cand toti combustibilii nucleari si alte elemente contaminate radioactiv au fost inlaturate definitiv de pe locul de montaj al instalatiei.

2. In scopul acestei conventii, aeroport inseamna un aeroport care respecta definitia prevazuta in Conventia de la Chicago din 1944, care a infiintat Organizatia Internationala a Aviatiei Civile (anexa nr. 14).

3. In sensul acestei conventii, drum cu circulatie rapida inseamna un drum care respecta definitia prevazuta in Acordul european asupra principalelor artere de trafic international din 15 noiembrie 1975.

ANEXA Nr. II

ARBITRAJUL

1. In cazul unui diferend care a fost inaintat spre arbitraj conform prevederilor art. 16 pct. 2 din prezenta conventie, o parte sau partile vor notifica secretariatului obiectul problemei de arbitraj si vor indica in mod special articolele conventiei a caror interpretare sau aplicare este in discutie. Secretariatul va inainta informarea primita tuturor partilor la prezenta conventie.

2. Tribunalul de arbitraj va fi alcatuit din 3 membri. Atat partea sau partile reclamante, cat si cealalta parte sau parti la diferend vor desemna cate un arbitru, iar cei 2 arbitri numiti vor desemna, printr-un acord comun, un al treilea arbitru care va fi presedintele tribunalului de arbitraj. Acesta din urma nu va avea aceeasi nationalitate ca una dintre partile in disputa, nu va locui sau nu va folosi ca loc de resedinta teritoriul uneia dintre parti, nu va fi angajat de nici una dintre ele si nu va avea de-a face cu cazul in nici o alta calitate.

3. Daca presedintele tribunalului de arbitraj nu a fost desemnat in decurs de doua luni de la numirea celui de-al doilea arbitru, Secretariatul executiv al Comisiei Economice pentru Europa, la solicitarea oricarei parti, va proceda la desemnarea presedintelui intr-un nou termen de doua luni.

4. Daca una dintre partile in diferend nu numeste un arbitru in timp de doua luni de la primirea cererii, cealalta parte are dreptul sa il informeze pe secretarul executiv al Comisiei Economice pentru Europa, care il va desemna pe presedintele tribunalului de arbitraj in decursul urmatoarelor doua luni. Dupa desemnarea sa presedintele tribunalului de arbitraj va solicita partii care nu si-a numit un arbitru sa faca acest lucru in interval de doua luni. Daca nu se reuseste acest lucru timp de doua luni, presedintele il va informa pe secretarul executiv al Comisiei Economice pentru Europa, care va face aceasta numire in timpul urmatoarelor doua luni.

5. Tribunalul de arbitraj va lua decizia in concordanta cu dreptul international si cu prevederile prezentei conventii.

6. Orice tribunal de arbitraj, constituit conform prevederilor acestei anexe, isi va intocmi propriile reguli de procedura.

7. Deciziile tribunalului de arbitraj, privind atat procedura, cat si fondul, vor fi luate cu majoritatea voturilor membrilor sai.

8. Tribunalul are dreptul sa ia masurile adecvate pentru a stabili faptele.

9. Partile in diferend vor facilita activitatea tribunalului de arbitraj si, in mod special, utilizand toate mijloacele avute la dispozitie:

a) ii vor furniza toate documentele, instrumentele si informatiile relevante;

b) ii vor permite, daca este necesar, sa solicite martori sau experti si vor lua in seama marturia lor.

10. Partile si arbitrii vor proteja confidentialitatea oricaror informatii pe care acestia le primesc in mod confidential in cursul lucrarilor tribunalului de arbitraj.

11. Tribunalul de arbitraj, la cererea uneia dintre parti, are dreptul sa recomande masuri interimare de protectie.

12. Daca una dintre partile in diferend nu se prezinta in fata tribunalului de arbitraj sau nu reuseste sa isi apere cauza, cealalta parte poate cere tribunalului sa continue procedurile si sa dea decizia finala. Absenta uneia dintre parti sau imposibilitatea de a-si apara cauza nu va constitui un obstacol in calea lucrarilor.

13. Tribunalul de arbitraj are dreptul sa audieze si sa decida asupra unor cereri reconventionale direct legate de subiectul diferendului.

- 14.** Cheltuielile de judecata, inclusiv retributia arbitrilor, vor fi suportate in mod egal de partile in diferend, cu exceptia situatiilor in care tribunalul de arbitraj stabileste astfel, datorita unor imprejurari specifice cauzei. Tribunalul de arbitraj va pastra o evidenta a tuturor cheltuielilor sale si va furniza partilor o situatie finala a acestora.
- 15.** Orice parte la prezenta conventie, care are un interes de natura juridica referitor la subiectul diferendului care poate fi afectat de o decizie in cauza, poate interveni in timpul procedurilor cu acordul tribunalului de arbitraj.
- 16.** Tribunalul de arbitraj va emite hotararea in termen de 5 luni de la data la care a fost constituit, atunci cand nu considera necesar sa extinda limita de timp pentru o perioada care sa nu depaseasca 5 luni.
- 17.** Hotararea tribunalului de arbitraj va fi insotita de o expunere de motive. Aceasta va fi definitiva si obligatorie pentru toate partile in diferend. Hotararea va fi transmisa de catre tribunalul de arbitraj partilor in diferend si Secretariatului. Secretariatul va remite comunicarea primita tuturor partilor la conventie.
- 18.** Orice diferend care ar putea aparea intre parti cu privire la interpretarea sau executarea hotararii va fi inaintat de oricare dintre parti tribunalului de arbitraj care a emis hotararea sau, daca acesta nu poate fi sesizat, unui alt tribunal constituit in acest scop si in acelasi mod ca primul.